

turligt og billigt, og fordi jeg tror, at det har været til nogen Skade baade for Lægerne og for Befolkningen, at det ikke er lykkedes tidligere, at faae dette Onske opfyldt. Vort Fædreland er jo meget sent kommet i Besiddelse af Kulturens Goder, deriblandt især det, at have en omhyggelig uddannet, nogenledes talrig og nogenledes ligelig fordelt Lægestand, der kan staa Befolkningen bi i Sygdom og efterhaanden give den saa megen Forstaaelse paa Sundhedens Bevarelse, at dens Liv bliver forlænget og dens Velvære bliver fremmet. Den Tid, der ligger længere tilbage, da man ingen Læger havde her i Landet, eller ikke synderlig mange, var betegnet ved forfærdelige Sygdomme, som efterlod uhyre Nød, Glendighed og Fattigdom, og Befolkningen vidste kun at værgе sig imod dette Onde ved enten at raadsføre Marckfrigrere eller Charlataner eller søge Raad hos sig selv i overtroiske Kunster. Det er først i Slutningen af forrige Aarhundrede, at vi faae den Lærestiftelse, som omfiden har skaffet os en dygtig Lægestand, først sparsommere, siden talrigere, og saa Aar i Forveien vare de to store HOSPITALER, ved hvilke de allerfleste af vore nuværende Læger ere uddannede, Frederiks Hospital og Almindeligt Hospital, opførte, og det er først i Begyndelsen af dette Aarhundrede, nemlig i 1803, at vi faae en overordnet Bestyrelse for Lægevesenet nemlig det kgl. Sundhedskollegium. Dette maatte imidlertid vente endnu i 10 Aar paa sin Instruering, idet denne først kom i 1813; først i 1818 blev der udsædte Instrueringer for Provindslægerne, nemlig Stiftsfysici og Distriktslægerne, af disse tre Led bestaar den Dag i Dag vor Medicinalforfatning. Sundhedskollegiet bestaar af 12 Medlemmer, 10 Læger og 2 Apothekere, der udnævnes af Kongen for Livstid. Kongen kan ogsaa udnævne Andre end Læger og Apothekere til Medlemmer; men jeg veed ikke, at han nogenstunde har gjort det. Sundhedskollegiet samles hver 14de Dag, og Sagerne afgjøres enten mundtlig eller i Mellemtiden ved skriftlig Behandling. Forhandlingerne ledes af en Dekanus, der efter Lov stifter hvert Aar. Han har sin lønede Sekretær, og Kollegiet har sin; men Medlemmerne ere ulønnede. Kollegiet skal vaage over alle Medicinalloves Overholdelse, gjøre Forslag til Forandringer i dem, og Forslagene tilfillede i gamle Dage Kancelliet, nu Justitsministeriet. Det kan træffe overordentlige Foranstaltninger og paahvde Overovrigheberne disse, men skal afgive Beretning derom til Ministeriet. Alle praktiserende Læger, saavel de, der ere ansatte af Staten som private, saavel militære som civile Læger, alle Apothekere og Jordemødre staa under Kollegiet. De skulle adlyde dets Befalinger og kunne suspenderes af det. Det har Tilsyn med alle HOSPITALER, Fængsler, Pleiehuse, med Apotheker og med Medicinalhandelen; ja, det skal endogstaa revidere Statens Medicinsreg-

ninger, og det skal afgive Betænkning over alle Sager, hvori Saadant forlanges af Overovrigheberne eller Domstolene. Under Kollegiet staa Stiftsfysici, som have det overordnede Lægetilsyn i deres Distrikter, afgive Beretning til Kollegiet om Sundhedsstilstanden, foretage foreskabende legale Obligationer, aarlig visiterer Apothekerne osv. Distriktslægerne udøve det samme Tilsyn i deres mindre Distrikter og skulle desuden gratis, men mod fri Besordring og Diæter, besørge HOSPITALS- og Fattigpleien og Vaccineringen. Af de Forandringer, der ere foretagne i denne Ordning, turde det Bæstentligste være, at der er oprettet to nye Fysikater i Jylland, at endel altfor store Distriktslægeembeder ere blevne delte, og at ikke saa nye Apotheker ere oprettede, samt at den usle Lønning, hvormed de offentlige Læger i gamle Dage bleve aflagte, er bleven noget forbedret; men i det Hele og Store turde Medicinalforfatningen den Dag idag være den samme som for over 60 Aar siden. Det har dog ikke været alle de Regjeringers Hensigt, som vi have haft siden 1849, at vort Lægevesen skulde bevares, ganske som det var kommet til os fra Aarhundredets Begyndelse. I Rigsdagssamlingen 1857 forelagde Justitsministeren et Udsaet til Lov om Sundhedspolitik i Kongeriget Danmark, hvis §§ 6 og 7 tilfugtede en Reform af Lægevesenets øverste Bestyrelse. De bestemte nemlig, at Sundhedsvæsenet, Sundhedspolitik og Lægevesenet skulde forblive under Justitsministeriet, til hvilket, som anført, disse Sager vare gaede over fra det gamle Kancelli, men at der under Justitsministeriet skulde ansættes en Medicinalinspektør med Løn som Departementschef, der foruden at forberede og forelægge disse Sager til Afgjørelse for Ministeren, skulde føre det øverste Tilsyn med Landets Sundhedsvæsen, af og til berede det og afgive Beretning til Ministeren om sine Sagtagelser. En Del af de ham underlagte Sager skulde han selv kunne afgjøre. Selve Kollegiet skulde vedblive at bestaa, men kun for at afgive Betænkninger, Erklæringer og Skjøn, som Ministerne og Domstolene maatte kræve. Medicinalinspektøren skulde altsaa være Justitsministerens sagtyndige Raadgiver og paa hans Vegne kunne afgjøre de løbende administrative Spørgsmaal, hvortil der gaves ham Myndighed, og Sundhedskollegiet skulde være et raadgivende Kollegium, som ingen Ting havde med Administrationen at gjøre. Dette Forsøg paa en fornuftig Reform førte desværre ikke til Noget. Rigsdagen lagde det til Side og vedtog kun den lille bestaaende Lov om Sundhedsvedtægter af 12te Januar 1858. Siden denne Tid er der mig vitterlig ikke gjort noget Forsøg paa at give Læge- og Sundhedsvæsenet eller navnlig Bestyrelsen deraf en bedre Ordning fra Regjeringens Side. Det er altsaa ikke forunderligt, at Lægerne, som mest have maattet føle Manglerne ved det Bestaaende, selv have begyndt at drøfte Spørgsmaalet imellem sig. Me-